

Nagrada Beli Aphroid 2016

Risk Change

Beli Aphroid je neodvisna transdisciplinarna nagrada na področju sodobne umetnosti. S pomočjo mednarodne mreže kulturniških organizacij spodbuja umetnike, ki na področju sodobne umetnosti izkazujejo izjemne dosežke. Obravnavani umetniški dosežki zajemajo vse oblike in sredstva, ki se pojavljajo v sodobni umetnosti, od uporabe klasičnih, predelanih in sestavljenih do elektronskih, intermedijskih ter interdisciplinarnih medijev. Enakovredno se upoštevajo vse generacije, spoli in prepričanja, kar potrjujejo tudi nominacije v obeh kategorijah. Odločitev mednarodne žirije za Beli Aphroid 2016 se je nagnila v prid prodorni umetnici mlajše generacije, ki deluje na presečišču umetnosti in znanosti. Vzporedno z umetniško nagrado se odvija tudi kakovostni premislek o inovativnih neformalnih izobraževalno-kreativnih praksah, ki po metodološki in vsebinski zasnovi ter sami izvedbi vzpostavljajo nove socialne in izobraževalne paradigme. Podeljuje se torej v dveh kategorijah: za umetniške presežke v sodobni umetnosti ter za inovativne izobraževalno-kreativne prakse.

Oblikovna zasnova nagrade je tesno povezana s celostno podobo MIG 21 in s kulturnim projektom Tvegaj spremembo. Podoba se specifično poigrava s klišeji sodobnih podob na temo migracij in je plod mnogoterih debat, ki razblinjajo stereotipne predstave. Ko govorimo o sodobnih migracijah, se pred nami zarišejo obrazi nacij in ras z Bližnjega Vzhoda in Afrike, prve begunske krize v 21. stoletju. Ta najtrša različica migracij in posledično njenih medijskih interpretacij zasenči vse ostale pojave oblike.

Dvojni dopasni akt androgine ženske, sodobne umetnice, performerke Aphre Tesle je že sam po sebi provokativen. Akt je prepovedan in nezaželen v vseh strožjih religioznih in drugih reakcionarnih skupnostih. Čas 21. stoletja je čas ponovnega oživljanja vseh konservativnih socialnih oblik, ki želijo ohraniti lastno kulturo nedotaknjeno, nezaželeni so tuji kulturni vdori in vplivi. Tudi evropska svobodomiselnost, idololatrija, satira itn. je napadena in potrebno jo je braniti. Podoba obuja tiste čase, ko je bil akt med osrednjimi nalogami antične umetnosti in evropskega rimo-katoliškega in plemiškega naročniškega podobotvorja, od renesanse naprej, umetnost kot paradiz, vice ali pekel ustvarjalne svobode.

Ko si Aphra nadene črno kapo cerkvenega bogoslužja, dobimo enega izmed avtentičnih simbolov sodobne evropske kulture, čudnega sožitja in napetosti med znaki religije in svobodomiselno razgaljenostjo. Zgodovinska konotacija poznorenesančnega motiva, dotik bradavice s prsti je znak, da je ženska noseča. V sodobni interpretaciji tega motiva pomeni samo še, da zaznavamo spremembo.

Oči, da ne vidijo, dva kiborga, biološka instrumenta, merita zaznavanje. Radikalna drugačnost je samo še barva pokrivala. Vse ostalo so samo mnogotere nianse.

Izpeljanka tega motiva je kipec Beli Aphroid. 30 centimetrski natis tridimenzionalnega skena žive figure je pritrjen na granitno kocko. Granitna kocka je postala sodobni simbol Maribora po velikih demonstracijah 2012, ko so ljudje uporabljali kocke za napad na objekte skorumpirane lokalne birokracije. Ta simbol pravičnosti, poguma in nepodkupljivosti je osnova Belega Aphroida. Z vizualno podobo živeče in ustvarjalne umetnice Aphre Tesle, kot simbolom, nagrada označuje sodobnost, tukaj in zdaj, kot pozicija v času, ki ga živimo.

